Polisi ABCh

Dyddiad yr adolygwyd gan y Corff Llywodraethol: 28 Mawrth 2019

Llofnod y Cadeirydd: ______________________________

Dyddiad yr adolygwyd gan y Corff Llywodraethol:

Llofnod y Cadeirydd: ______________________________

Dyddiad yr adolygwyd gan y Corff Llywodraethol:

Llofnod y Cadeirydd: ______________________________

POLISI ADDYSG BERSONOL A CHYMDEITHASOL

Beth yw ABCh?

Yn Ysgol Gyfun Gymraeg Bro Myrddin mae'r cwricwlwm bugeiliol yn rhan bwysig o'r cwricwlwm cyfan ac yn sicrhau ein bod fel ysgol yn datblygu pob unigolyn yn ysbrydol, yn foesol, diwylliannol, meddyliol a chorfforol ac yn paratoi'r disgyblion am gyfleoedd, cyfrifoldebau a bywyd fel oedolyn

Mae ABCh yn cynnwys popeth a wneir gan yr ysgol i hyrwyddo datblygiad personol achymdeithasol ein disgyblion. Mae hyn yn cynnwys yr holl brofiadau a chyfleoedd dysgu a gynlluniwyd sydd yn digwydd nid yn unig yn yr ystafell ddosbarth ond hefyd mewn meysydd eraill yn yr ysgol sydd yn rhan o ethos a bywyd cymunedol ein hysgol, e.e.:

- Gofal a chyfarwyddyd bugeiliol
- Gwersi a sesiynau a gynlluniwyd
- Addysgu a dysgu ymhob pwnc
- Dangos parch i'r disgyblion
- Hybu perthynas bositif a hunan barch
- Defnyddio'n effeithiol ein cysylltiadau â'r gymuned leol ac ehangach
- Monitro a chynnal datblygiad
- Profiadau allgyrsiol
- Cyfleoedd i fod yn rhan o wneud penderfyniadau
- Ymddygiad positif yn unol â pholisi hybu ymddygiad cadarnhaol yr ysgol

Pwrpas y Polisi

Ysgrifennwyd y polisi fel ymateb i Fframwaith ABCh 2008 a'r Fframwaith Sgiliau. Bydd yn nodi ein nodau a'n hamcanion ar gyfer ABCh ac yn cynnwys y rhaglen gyflwyno a gynlluniwyd gan yr ysgol ar gyfer y blynyddoedd gwahanol.

Dylid darllen y polisi ochr yn ochr â'r polisïau eraill cysylltiedig megis polisi:

- Addysg Rhyw a Pherthnasoedd
- Bwyd a ffitrwydd
- Camddefnyddio sylweddau
- Addoli ar y Cyd
- Gwrth fwlio
- Hybu ymddygiad cadarnhaol
- Diogelu plant
- Cyfle Cyfartal
- Cydraddoldeb
- Addysg Iechyd

Nodau ABCh

- Galluogi disgyblion i fyw bywydau diogel ac iach
- Paratoi disgyblion ar gyfer y dewisiadau a'r cyfleoedd sy'n gysylltiedig â dysgu gydol oes

- Datblygu hunan-dyb y disgyblion a'u hymdeimlad o gyfrifoldeb personol
- Hybu hunan -barch, parch at eraill a dathlu amrywiaeth
- Galluogi'r disgyblion i gyfrannu yn eu hysgolion a'u cymunedau fel dinasyddion gweithgar a chyfrifol yn lleol, yn genedlaethol ac yn fyd-eang
- Meithrin agweddau ac ymddygiad cadarnhaol tuag at egwyddorion datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang
- Paratoi'r disgyblion ar gyfer y sialensau, y dewisiadau a'r cyfrifoldebau sy'n gysylltiedig â gwaith a bywyd oedolyn

Cyflwyno ABCh

Rheoli'r Rhaglen

Y Pennaeth Cynorthwyol, Mr Jonathan Thomas fydd yn gyfrifol am reoli'r rhaglen ABCh a gyflwynir mewn trafodaeth a chydweithrediad gyda'r Penaethiaid Blwyddyn. Adnewyddir y cynlluniau yn flynyddol wedi derbyn adborth gan y tîm o diwtoriaid sydd wedi cyflwyno'r rhaglen ac adborth gan y disgyblion er mwyn sicrhau bod y rhaglen yn ymateb i ofynion y Fframwaith.

Rhaid cofio bod ABCh yn rhan o gyfrifoldeb pawb yn yr ysgol ond cyflwynir y rhaglen ABCh yn ffurfiol gan y Tiwtoriaid dosbarth gyda chymorth ymwelwyr a siaradwyr o asiantaethau allanol gan ddefnyddio:

- y wers a glustnodir unwaith y pythefnos ar yr amserlen yn ogystal â
- chyfnodau pan y cynhelir gwasanaeth dosbarth byr pan nad oes gwasanaeth gan y dosbarth yn y neuadd neu'r ffreutur
- defnyddir diwrnodau di-amserlen i gynnal gweithdai yn ystod y flwyddyn er mwyn cyflwyno agweddau o'r themâu i'r gwahanol flynyddoedd

Atgyfnerthir agweddau o'r themâu ABCh yn ogystal:

- yn y gwasanaethau boreol a gynhelir yn y neuadd / ffreutur
- mewn gweithgareddau allgyrsiol
- mewn gweithgareddau wythnos trawsgwricwlaidd
- yn y gwersi pynciol - gyda'r manylebau newydd y mae'r meysydd pynciol hefyd yn cyfrannu at yr agweddau o ABCh sydd yn berthnasol i'w pynciau
- yn y berthynas ffurfiol ac anffurfiol o ddydd i ddydd rhwng y staff a'r disgyblion

Dulliau Dysgu ac Addysgu

Yr ydym fel ysgol yn dilyn strategaethau Asesu ar gyfer dysgu ar draws y pynciau ac yr ydym yn annog defnyddio'r dulliau yma yn y gwersi ABCh gan eu bod yn adlewyrchu nodau ABCh. Mae adnoddau rhyngweithiol ar gael ar 'w' dreif yr ysgol.

Disgwylir i'r disgyblion gyfrannu mewn amrywiol ffyrdd yn ystod y gwersi ABCh er mwyn datblygu eu sgiliau personol a chymdeithasol. Bydd y rhaglenni yn gofyn i'r athrawon i hyrwyddo yn hytrach nac addysgu er mwyn rhoi cyfleoedd i'r disgyblion gymryd cyfrifoldeb am eu dysgu eu hunain.

Mae'r rhaglenni ABCh wedi eu llunio gan sicrhau bod digon o gyfleoedd i'r disgyblion ddatblygu y sgiliau hanfodol yn unol â gofynion y Fframwaith Sgiliau.

Asesu

Asesir y dysgu trwy weithgareddau arferol ABCh ac ym mywyd bob dydd yr ysgol. Bydd y staff yn cael cyfleoedd i lunio barn broffesiynol ar y disgyblion sydd yn gyfarwydd iddynt. Bydd y disgyblion yn cael cyfle cyson yn y rhaglen ABCh i'w hasesu eu hunain ac i fyfyrio ar eu cynnydd hwy a'u cyfoedion

Asesir

- gwybodaeth a dealltwriaeth trwy amrywiaeth o dasgau yn yr ystafell ddosbarth
- sgiliau, trwy i athrawon neu gyfoedion arsylwi ar sefyllfaoedd rhyngweithiol megis chwarae rôl
- agweddau a gwerthoedd wrth i athrawon sylwi ar barodrwydd disgyblion i fod yn gyfrifol, i barchu eraill, i werthfawrogi dysg a gofalu am eu hamgylchedd

Bydd cyflawniadau disgyblion ym maes ABCh yn ffurfio rhan o'r system adroddiadau arferol i rieni ac yn darparu adborth hanfodol i ddisgyblion am eu datblygiad.

Staffio ac Hyfforddi

Yn yr ysgol hon dysgir elfennau ystafell ddosbarth ABCh gan diwtoriaid dosbarth fel rhan o'r rhaglen fugeiliol. Ym mlwyddyn 8 a 9 mae'r tiwtoriaid yn gyfrifol am unedau penodol sydd yn golygu bod y disgyblion yn cylchdroi grwpiau yn ystod y flwyddyn. Ym mlynyddoedd 7, 10,11,12,13 mae'r tiwtoriaid yn aros gyda'u dosbarthiadau ac yn addysgu'r unedau i gyd yn rhaglen y flwyddyn. Mae Tiwtoriaid Dosbarth Bl.10 yn aros gyda'r disgyblion tan ddiwedd blwyddyn 11.

Er mwyn sicrhau bod y staff yn gysurus yn addysgu'r unedau, yn enwedig yn y meysydd sydd yn arbennig o sensitif, rydym fel ysgol yn ceisio darparu hyfforddiant a chymorth digonol i sicrhau bod staff yn addysgu yn hyderus ac o gryfder. Lle nad yw aelod o staff yn teimlo eu bod yn medru delio ag agwedd ar ABCh gwneir trefniadau i'r Pennaeth Blwyddyn neu'r Pennaeth Cynorthwyol ddarparu'r agwedd hon.

Monitro ac Arfarnu

Cofnodir y gwaith a wneir yn y gwersi ABCh yn Ffeiliau Cynnydd y disgyblion.
Archwilir y ffeiliau yn rheolaidd gan y Tiwtor Dosbarth ac yn achlysurol yn ystod y flwyddyn gan y Pennaeth Blwyddyn a'r Tîm Rheoli.

Defnyddir taflenni gwerthuso disgyblion i gael ymateb i wahanol rannau o'r rhaglen ABCh
Bl.12/13 yn derbyn taflen gwerthuso'r ddarpariaeth ar ddiwedd y flwyddyn er mwyn addasu'r rhaglen ar gyfer y flwyddyn ganlynol.

Polisi Datblygiad Personol a Chymdeithasol yr Unigolyn

Rhaglen y flwyddyn 2013/14 – Cyfnod Allweddol 3-Blwyddyn 7

Nod ac Amcanion y gwersi ABCh

Mae ABCh yn paratoi'r dysgwr i weithredu'n effeithiol yn bersonol ac yn gymdeithasol drwy ddarparu profiadau dysgu lle gallant ddatblygu a defnyddio sgiliau archwilio a gwerthoedd personol er mwyn caffael gwybodaeth a dealltwriaeth briodol. Sicrheir bod y broses drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r uwchradd yn un hapus a hyfforddir y disgyblion i ymdopi â newidiadau yn eu bywydau. Darperir cyfle hefyd i ddisgyblion hunanasesu eu cynnydd ar hyd y flwyddyn gyntaf ym Mro Myrddin.

SGILIAU A DDEFNYDDIR

Cynnwys y Rhaglen ABCh ar gyfer blwyddyn 7 2013 – 2014

TESTUN	CYNNWYS
Llawlyfr Tiwtor Disgybl	Esboniad o'r Llawlyfr Tiwtor Disgybl. Defnyddir y Llawlyfr ar hyd y flwyddyn er mwyn gosod targedau a chofnodi cynnydd a llwyddiannau'r disgyblion.
Myfi yw fi	• Pwy ydw i? • Rhinweddau personol • Cerdyn hunaniaeth • Dechrau ym Mro Myrddin • Rheolau a threfniadau'r ysgol uwchradd • Cymunedau – canolbwyntio ar gymuned yr ysgol a'u pwysigrw i'r gymuned honno • Croeso i Gymru – ystyriaeth o'r hyn sy'n bwysig iddynt o ran eu hunaniaeth • Ffrindiau a pherthnasau iach • Pwysau cyfoedion • Bwlio – pwy sy'n dioddef a sut i ddelio â sefyllfaoedd o'r fath • Siber-fwlio • Diogelwch Noson Tân Gwyllt
Cadw'n iach a diogel	• Rhwydweithiau cymdeithasol – sicrhau diogelwch tra'n defnyddio • Peryglon sy'n wynebu disgyblion blwyddyn saith – yn y cartref, y daith i'r ysgol a thu allan. • Diet cytbwys – bwydydd iach a nodweddion diet cytbwys • Addysg ariannol a llunio bwydlenni â swm penodol o arian • Golchi dwylo – hylendid personol
Peryglon Byd-eang	• Rhinweddau dinesydd byd-eang effeithiol • Pwysigrwydd dŵr i'r byd a chymharu'r defnydd o ddŵr Nghymru ac mewn gwlad datblygedig • Cyflwyno cynhesu byd-eang – achosion ac effeithiau • Dadleuon o blaid ac yn erbyn cynhesu byd-eang • Cyflwyno manteision ac anfanteision egni adnewyddol • Ailgylchu – adnabod deunyddiau addas i'w hailgylchu a'r mante o'u hailgylchu • Astudiaeth achos 'Anifeiliaid o dan fygythiad' – adnabod y ma o anifeiliaid sydd o dan fygythiad a'r ffyrdd posibl o'u cynorthwyo • Gwaith ymchwil am fudiadau rhyngwladol sy'n cynorth anifeiliaid o dan fygythiad
Codi Safonau	• Pwysigrwydd adolygu • Dulliau adolygu amrywiol • Llunio amserlenni adolygu

	• Gwerthuso sgiliau a chryfderau • Creu targedau ar gyfer y flwyddyn nesaf

Trefn Cyflwyno'r Rhaglen

• Pennaeth blwyddyn a thiwtoriaid dosbarth yn cyflwyno'r rhaglen gyfan yn seiliedig ar lyfrynnau ABCh penodol. Fe fydd siaradwyr gwadd yn ymweld â disgyblion ar hyd y flwyddyn er mwyn atgyfnerthu ambell bwnc.

Trefn Monitro a Gwerthuso'r Rhaglen

• Adborth gan y tiwtoriaid dosbarth mewn cyfarfodydd rheolaidd.
• Pennaeth blwyddyn yn monitro ffeiliau ABCh yn dymhorol.
• Tiwtoriaid dosbarth a disgyblion yn gwerthuso'r gwaith ar ddiwedd pob uned.

Polisi Datblygiad Personol a Chymdeithasol yr Unigolyn

Rhaglen y flwyddyn 2013/14 – Cyfnod Allweddol 3-Blwyddyn 8

Nod ac Amcanion y gwersi ABCh

Mae ABCh yn paratoi'r disgyblion ar gyfer bywyd yn yr unfed ganrif ar hugain a fydd yn diwallu anghenion pob dysgwr unigol. Rhaid sicrhau fod pob disgybl yn datblygu ac yn defnyddio ei dalent i'w lawn botensial. Rhaid annog pob disgybl i gyfrannu'n llawn i bob agwedd o fywyd ysgol.

SGILIAU A DDEFNYDDIR

Cynnwys y Rhaglen ABCh ar gyfer blwyddyn 8 - 2013/14

TESTUN	CYNNWYS
Llawlyfr Tiwtor- Disgybl	Tiwtor dosbarth yn cwrdd a'i disgyblion dwy waith y flwyddyn ac yn trafod eu targedau pynciol. Y disgyblion yn gosod tair targed ei hunain-dwy yn ymwneud a'i gwaith ac un yn ymwneud a'i bywyd yn yr ysgol.
e-Ddiogelwch	Sicrhau ein bod yn amddiffyn ein dysgwyr ac yn eu haddysgu sut i wneud defnydd cyfrifol a diogel o Dechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu.
Bwyta'n Iach	Cadw'r meddwl a'r corff yn ddiogel ac yn iach.

Byw'n Iach	Unedau ar arferion sy'n niweidiol i iechyd yr unigolyn ac i gymdeithas – alcohol, ysmygu, HIV ac AIDS, hap chwarae.
Addysg Gyrfaol Blwyddyn 8	Mae'r rhaglen cyfrifiadurol 'FastTomato' yn caniatau i ddisgyblion archwilio cyfleoedd gyrfa ar draws ystod o sectorau. Yn ogystal mae'r disgyblion yn gallu cyflawni holiadur personol i wella ei ymwybyddiaeth o'i sgiliau personol ac i weld pa swyddi sydd o bosib yn cyfateb i'w cryfderau.

Trefn Cyflwyno'r Rhaglen

- Pennaeth blwyddyn a thiwtoriaid dosbarth yn cyflwyno'r uned y maent yn gyfrifol amdano ar rota i'r dosbarthiadau. Fe fydd siaradwyr gwadd yn ymweld â disgyblion ar hyd y flwyddyn er mwyn atgyfnerthu ambell bwnc.

Trefn Monitro a Gwerthuso'r Rhaglen

- Adborth gan y tiwtoriaid dosbarth mewn cyfarfodydd rheolaidd.
- Tiwtoriaid dosbarth a disgyblion yn gwerthuso'r gwaith ar ddiwedd pob uned.

Polisi Datblygiad Personol a Chymdeithasol yr Unigolyn

Rhaglen y flwyddyn 2013/14.Cyfnod Allweddol 3-Blwyddyn 9.

Nôd ac Amcanion y gwersi ABCH.

Mae ABCh yn paratoi'r dysgwr i fod yn effeithiol yn bersonol ac yn gymdeithasol drwy ddarparu profiadau dysgu lle gallant ddatblygu a defnyddio sgiliau, archwilio a gwerthoedd personol a chaffael gwybodaeth a dealltwriaeth briodol.

SGILIAU A DDEFNYDDIR

Cynnwys y Rhaglen ABCh ar gyfer blwyddyn 9, 2013/14

Testun	Cynnwys
Ffeil Cynnydd / Llawlyfr tiwtor / disgybl	Esboniad o'r Ffeil Cynnydd. Dylai'ch ffeil gynnydd gynnwys gwybodaeth a dangos eich targedau sy'n profi eich bod yn dangos cynnydd ym mlwyddyn 9.
Addysg Ariannol	Cyflwyno costau byw, cyfrifon banc, debyd

	uniongyrchol a bancio ar lein (MWJ)
Camddefnyddio sylweddau	Trafod peryglon, ffeithiau ac effeithiau cyffuriau gwahanol a thrafod cosbau (NB)
Cymreictod	Cyfle i'r dysgwyr wneud 'Taith Iaith' bersonol. Beth yw bod yn Gymro / Cymraes a faint ydynt yn ei wybod am y Gymraeg (GJ)
Gwersi Gyrfa Cymru ar lein / Kudos	Cyfle i'r dysgwr gofrestru ar lein. Rhaglen Kudos yn awgrymu gyrfaoedd(MM)
Dinasyddiaeth	Cyfle i greu Maniffesto a phleidleisio. Dysgu am Hawliau a chyfiawnder ieuenctid (LH)
Diwrnod Dewisiadau	Diwrnod oddi ar yr amserlen ar gyfer gweithgareddau gwahanol : • Llyfryn Dewisiadau • Prosiect Dynamo (Entrepreneur) • Gyrfa Cymru • Gwersi blasu (pynciau newydd)
Diwrnod 'Teimlo'n Dda'	Diwrnod oddi ar yr amserlen ar gyfer gweithgareddau gwahanol : • Diogelwch ar y rhyngrwyd. • Dulliau ymdopi â phwysau • Sut i ddelio ac emosiynau?

Trefn Cyflwyno'r Rhaglen

- Tiwtoriaid Dosbarth yn cyflwyno'r uned y maent yn gyfrifol amdano ar rota i'r dosbarthiadau.

9^1 →Marc Morris Ystafell I6

Gyrfa Cymru / Kudos	Cyfle i'r dysgwr gofrestru ar lein. Rhaglen Kudos yn awgrymu gyrfaoedd(MM)

9^2 → Gwyn Jones Ystafell I11

Cymreictod	Cyfle i'r dysgwyr wneud 'Taith Iaith' bersonol. Beth yw bod yn Gymro / Cymraes a faint ydynt yn ei wybod am y Gymraeg (GJ)

9^3 → Nerys Blue Ystafell AG2

Camddefnyddio sylweddau	Trafod peryglon, ffeithiau ac effeithiau cyffuriau gwahanol a thrafod cosbau (NB)

9^4 →Meinir Wyn Jones Ystafell I2

Addysg Ariannol	Cyflwyno costau byw, cyfrifon banc, debyd uniongyrchol a bancio ar lein (MWJ)

9^5 →Leony Hall Ystafell TG3

Dinasyddiaeth	Cyfle i greu Maniffesto a phleidleisio. Dysgu am Hawliau a chyfiawnder ieuenctid (LH)

Trefn Monitro a Gwerthuso'r Rhaglen

- Adborth gan y tiwtoriaid Dosbarth ar y daflen hunanwerthuso'r dysgwr ac mewn cyfarfodydd tymhorol gyda'r Pennaeth Blwyddyn.

Polisi ABCh – Cyfnod Allweddol 4 (2013-15)

Mae polisi ABCh yng Nghyfnod Allweddol 4 wedi ei seilio ar y ddogfen **'Fframwaith addysg bersonol a chymdeithasol ar gyfer dysgwyr 7 i 19 oed yng Nghymru' a chafodd ei gyhoeddi gan Lywodraeth Cymru yn 2008.**

Mae cynnwys y rhaglen wedi ei strwythuro yn ôl yr ystod a amlinellir yn y Fframwaith sef:

Dinasyddiaeth Weithgar
Iechyd a Lles Emosiynol
Datblygiad Moesol ac Ysbrydol
Paratoi ar gyfer Dysgu Gydol Oes
Datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd eang

Cynllunnir y ddarpariaeth i roi'r cyfleodd i ddisgyblion datblygu eu sgiliau Meddwl, TGCh, Rhif, Cyfathrebu, Gwella'ch Dysgu eich Hun a Gweithio Gydag Eraill fel yr osodir yn y Fframwaith.

O Fedi 2013 ymlaen mae'r rhaglen yn cynnwys:

Dinasyddiaeth Weithgar
Sesiwn gan Miss Lorena Prist ar yr Undeb Ewropeaidd
Sesiwn gan Mrs Nerys Evans a Mr Llŷr Huws Griffiths AC ar ddatganoli a rôl a swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Gwers Tiwtor ar bwerau'r Cynulliad
Gwers Tiwtor ar y Genhedloedd Unedig

Iechyd a Lles Emosiynol
Gwersi Tiwtor ar Alcohol, Peryglon Gamblo, Cyffuriau ac Anhwylderau Bwyta.
Sesiwn gan yr Heddwas Cymunedol ar Ddiogelwch Rhyngrwyd
Sesiwn gan Nyrsys Cymunedol ar Rhyw ac Afiechydon Rhywiol
Sesiwn CEOP yn seiliedig ar yr adnodd 'Exploited' yn trafod nodweddion perthynas iach a sut i adnabod ecsploetio o fewn perthynas
Sesiwn gan Hafan Cymru ar berthnasau.

Datblygiad Moesol ac Ysbrydol

Mae gofynion yr adran yma o'r Fframwaith yn cael ei chyflawni trwy wersi Addysg Grefyddol gorfodol yng Nghyfnod Allweddol 4 lle trafodir cwestiynau a materion sy'n ymwneud ag ystyr a phwrpas bywyd.

Paratoi ar Gyfer Dysgu Gydol Oes

Trwy gydol Cyfnod Allweddol 4 fe fydd y disgyblion yn gweithio o fewn eu cyfrifon www.gyrfacymru.com i ddatblygu eu Ffeiliau Cynnydd electronig. Byddwn yn creu CV, Datganiad Personol, Adroddiad Profiad Gwaith ac yn nodi ei sgiliau, cymwysterau a gobeithion gyrfa o fewn y safwe. Byddwn yn hefyd cael y cyfle i ymchwilio i feysydd a sectorau o'r economi sydd o ddiddordeb iddynt wrth greu Cwmwl Sgiliau personol fel eu bod yn ymwybodol o'u cryfderau a gwendidau fel gweithwyr y dyfodol.

Cynhelir wythnos o Brofiad Gwaith ar ddiwedd Blwyddyn 10 ac mae yna ddwy gynhadledd/diwrnod Profiad Gwaith i atgyfnerthu a gwerthuso'r broses. Yn ystod y diwrnodau yma ceir siaradwyr STEM, entrepreneuriaid lleol a siaradwyr Syniadau Mawr Cymru.

Mae'r disgyblion ym Mlwyddyn 10 yn mynychu Cynhadledd Gyrfau ym Marc y Sgarlets. Cynhelir Ffug Gyfweliadau ym Mlwyddyn 11 yn ogystal â Gwasanaeth arbennig ar ddiwedd y Cyfnod Allweddol lle cyflwynir y disgyblion gyda copïau caled o'u ffeiliau cynnydd.

Datblygu Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd Eang

Sesiynau Tiwtor ar Fasnach Deg a Newid Hinsawdd

Defnyddir amrywiaeth o ddulliau i werthuso effeithiolrwydd y ddarpariaeth ABCh yng Nghyfnod Allweddol 4 ac fe adolygir y rhaglen yn flynyddol.

Fframwaith ABCH – CA3 **Awdit o gyfraniad adrannau i'r fframwaith?**			
Themau:	**Adran**	**Bl**	**Natur y gwaith**
1.Dinasyddiaeth weithgar			
Datblygu parch atynt eu hunain ac eraill	Cymraeg Drama Addysg Grefyddol ABCh	7 9 8 8 7-9	Ymsefydlu yn yr ysgol. Ymateb i gerdd, ysgrifennu dyddiadur Ymateb i gerdd sy'n trafod teimladau disgybl sy'n cael ei fwlio. Pecyn ''Parch'' - Perfformiadau gorffenedig yn seiliedig ar drafodaethau am barch/diffyg parch. e.e Vicky Pollard a'i gwahodd ar daith i'r ysgol. Edrych a'r gymeriadau gwahanol a sut orau i ymateb mewn gwahanol sefyllfaoedd. Dameg y Samariad Trugarog. Y Gorchymyn Mawr Ymweliad PC Cath Williams
Gwerthfawrogi a dathlu amrywiaeth a chydraddoldeb	Drama Addysg Grefyddol	7 8 9	Pecyn ''Billy" - Perfformio sgript wed'i ei baratoi'n barod yn edrych ar bwysau cyfoediom i fod yn atyniadol ar y tu allan, zits ac ymddwyn yn cŵl. Actir sefyllfa yn y cartref ac ar fws ysgol. Ffordd o Fyw: bwyd/gwisg/Ympryd A Yw'n deg; MLK
Anghyfiawnder, ecsbloetio a gwrthod hawliau dynol	Saesneg Cymraeg Hanes Daearyddiaeth Drama	9 9 8 9 8 7	'Hawliau plant' – llythyr a gwaith trafod Mynegi barn am lafur plant Cyfres o wersi yn ymwneud â chaethwasiaeth. Gwrthryfel Merthyr 1831, Beca. Tasg 6 - Het de Bono ar y thema 'Llafur Plant'. Mae'r disgyblion hefyd yn cael y profiad o brofi bywydau llafurwyr plant yn y wers 'Bagiau papur'. Pecyn "Bwlian" - Edrych ar fwlian yn yr ysgol. Astudio cerddi fel sbardun i waith ymarferol. Defnyddio rhythm geiriau i bwysleisio teimladau dioddefwyr a bwlis. Defnyddio ystadegau am fwlian fel sbardun i waith ymarferol.

	Addysg Grefyddol ABCh ABCh	9 7-9 8	Rhagfarn a gwahaniaethu Ymweliad PC Cath Williams – School Beat.Org E-Ddiogelwch – uned arbennig
Cyfranogi yn yr ysgol a'r gymuned ehangach	Hanes Drama	9 9	Y broses o ddiwygio seneddol yn y 19eg ganrif a'r hawl i bleidleisio yn cael ei ymestyn. Pecyn Ieuenctid a Henaint - Defnyddio cerddi a thrafodaethau yn cynnwys barn ystrydebol yr ifanc am y genhedlaeth hŷn a'r genhedlaeth hŷn am y genhedlaeth iau. Gwaith ymarfeol yn defnyddio cymeriadau o'r ddwy genhedlaeth mewn gwahanol sefyllfaoedd cymdeithasol.
Hawliau disgyblion	Saesneg Drama	9 8	UNICEF – edrych ar bolisiau yr elusen Pecyn Gwrthdaro - Trafodath ar beth yw gwrthdaro, pam mae'n digwydd a phwy sy'n gwrthdaro. Edrych ar ddwy ochr dadl, clywed dau farn ac yna cymodi neu gytuno i anghytuno.
Eu cyfrifoldebau fel dinasyddion ifanc yng Nghymru	Hanes Daearyddiaeth Drama Addysg Grefyddol	9 9 9 9	Rhyfel Byd Cyntaf a Chenedlaetholdeb Ymholiad 'Gweithio gydag Eraill' ar Gynhesu Byd-eang. Maent yn ystyried y dulliau o leihau effeithiau cynhesu byd-eang. Pecyn Mewn Limbo - Darllen a dadansoddi "Mewn Limbo" drama fer gan Gwyneth Glyn sy'n delio gyda phroblemau llencyndod, pwysau rhieni, anhawsterau dysgu a dyslecsia, cwympo mewn cariad a hiliaeth. Ymrwymiad a chyfrifoldeb o fewn crefyddau
Egwyddorion democrataidd yng Nghymru, y DU a'r EU	Daearyddiaeth	8	Gwers ar y thema 'Beth yw'r Undeb Ewropeaidd ?'. Mae'r disgyblion yn dod i ddeall beth yw amcanion yr UE.
Sut y caiff cynrychiolwyr e.e. Cyngor ysgol, Aelodau Seneddol eu hethol a beth yw eu swyddogaethau	Hanes ABCh	9 9	Gwers ar Ddemocratiaeth Ysgrifennu maniffesto ar gyfer etholiad
Sut y gall pobl ifanc leisio eu barn a dylanwadu ar y broses	Daearyddiaeth	7/8	Wrth gwblhau tasgau Het de Bono mae'r disgyblion yn mynegu barn (Yr Het Goch) ac yn cynnig datrysiadau (Yr

			Het Werdd) a 'Ddyfodol y Goedwig Law' (Bl7) a 'Llafur Plant' (Bl8)
Sut i adnabod rhagfarn, hiliaeth a stereoteipio a sut i'w herio	Hanes Gwyddoniaeth Drama Addysg Grefyddol	9 8 9 9	Y sgil o werthuso ffynonellau yn cael ei addysgu'n gyson trwy'r Cyfnod Allweddol; e.e. posteri propaganda Rhyfel Byd Cyntaf Cyfle i drafod tueddfryd rhywiol a rhagfarn yng ngwersi yr uned 'Tyfu' Pecyn Mewn Limbo - Darllen a dadansoddi "Mewn Limbo" drama fer gan Gwyneth Glyn sy'n delio gyda phroblemau llencyndod, pwysau rhieni, anhawsterau dysgu a dyslecsia, cwympo mewn cariad a hiliaeth. Hanes Anne frank a Martin Luther King
Y system cyfiawnder troseddol	ABCh	9	Rhaglen BBC / Ar y stryd – cyngor ar y system cyfiawnder
Materion sy'n ymwneud a mynediad o fewn y gymuned a'r gallu i wahaniaethu rhwng gwahanol lefelau o anghenion dysgu ac anabledd	ABCh	9	Rhaglen BBC / Ar y stryd
Materion amserol ar lefel leol a byd-eang	Saesneg Cymraeg Daearyddiaeth	9 9 7 8 9	Digartrefedd yn lleol – Shelter Cymru Mynegi barn am broblemau ffonau symudol Cwblhau Aseiniad Allweddol ar ddyfodol y goedwig law Cwblhau Aseiniad Allweddol ar effaith twristiaeth ar ynys Mallorca Cwblhau Aseinaid Allweddol ar achosion ac effeithiau Tsunami ac yn gwneud ymholiad ar Gynhesu Byd-eang.
2. Iechyd a lles emosiynol			
Y berthynas rhwng deiet, ymarfer corff ac iechyd a lles	Addysg Gorfforol Gwyddoniaeth Addysg Grefyddol ABCh	7,8,a 9 7 7 8	Hanner tymor o waith ar ffitrwydd / iechyd yn flynyddol. Canolbwyntio ar yr ochor ymarfer ond hefyd yn cyfeirio at bwysigrwydd diet cytbwys / iach Uned 'Y Corff' Arferion bwyta credinwyr crefyddol ac ympryd a'r cysylltiad rhwng diet a chred. Bwyta'n Iach / Ffitrwydd
Effaith niweidiol tybaco, alcohol a chyffuriau	Drama	9	Cyfres o wersi yn delio â nifer o broblemau sy'n wynebu'r ifanc, o bwysau cyfoedion i yfed o dan oedran,

	 ABCh ABCh ABCh	 9 8 8	pwysigrwydd ffitio i mewn a bod yn ddigon dewr i fod yn unigolion. Adnabod effeithiau gwahanol gyffuriau. Gwybodaeth gyfreithiol a chyffredinol am gyffuriau. Ymweliad diwrnod – Effaith alcohol – PC Cath Williams – School Beat. Org Problemau alcohol – uned arbennig
Y gyfraith sy'n ymwneud ag agweddau ar ymddygiad rhywiol	Gwyddoniaeth Addysg Grefyddol	8 9	Cyfle i drafod y gyfraith a materion rhywiol yn y gwersi yn yr uned 'Tyfu' Credoau Crefyddol ar ryw cyn priodas/ godineb/ysgariad
Gwybodaeth am atal cenhedlu, heintiau a drosglwyddir yn rhywiol a HIV o fewn cyd-destun perthnasoedd	Gwyddoniaeth ABCh Addysg Grefyddol ABCh	8 8 9 9	Cyfle i drafod atal cenhedlu a rhai materion heintiau rhywiol sylfaenol yn y gwersi yn yr uned 'Tyfu' HIV ac Aids – uned arbennig Credoau crefyddol am atal-genhedlu e.e y Catholigion Hafan Cymru – ymweliad blynyddol
Nodweddion perthnasoedd diogel a'r rhai a all arwain at gamdriniaeth	Drama Addysg Grefyddol ABCh	8 9 9	Cyfoesi chwedl "Morwyn Llyn y Fan Fach" mewn perfformiadau gorffenedig. Trafod y cymeriadau a sut mae taro rywun yn gallu arwain at gosb bersonol a thristwch. Tor-briodas a rhesymau dros ysgariad Hafan Cymru – ymweliad blynyddol
Rol priodas, pwysigrwydd perthynas sefydlog a chyfrifoldebau rhieni	Addysg Grefyddol	9	Credoau Cristnogion ar briodas, godineb,ysgariad a rhyw cyn priodas. Priodas Iddewiaeth a Christnogaeth.
Emosiynau a theimladau negyddol	Drama Addysg Grefyddol	8 9	Pecyn 'Synhwyrau ac emosiynau"- Trafod emosiynau, eu pwysigrwydd a sut y gall eu dangos trwy fynegiant yr wyneb a'r corff ddwysau sgiliau perfformio a rhyngweithio ar lwyfan. Teimladau negyddol sy'n arwain at ragfarn a chasineb hiliol: Dangos y Cerdyn Coch
Y manteision o gael mynediad i wahanol ffynonellau o wybodaeth, cymorth a chyngor	ABCh	9	Diwrnod 'A yw'n deg?' a diwrnod 'Dewisiadau'

3. Datblygiad moesol ac ysbrydol			
Y gweithredoedd sy'n dda ac sy'n ddrwg yn eu barn hwy, a'r problemau moesol sy'n gysylltiedig a sefyllfaoedd bywyd	Daearyddiaeth Drama Addysg Grefyddol	8 CA3 8	Y disgyblion yn cael y profiad o brofi bywydau llafurwyr plant yn y wers 'Bagiau papur'. Holl becynnau gwaith CA3 yn delio ag elfennau. Y Deg Gorchymyn/ y Rheol Aur/ y Gorchymyn Mawr
Dangos sensitifrwydd i werthoedd a chredoau pobl eraill	Addysg Grefyddol	CA3	Trwy'r pwnc yn gyffredinol.
4. Paratoi ar gyfer dysgu gydol oes			
Gwerthfawrogi eu cyflawniadau gan drafod eu doniau a'u diddordebau er mwyn gwneud dewisiadau gwybodus i'w dyfodol	Daearyddiaeth Drama	7 CA3	Awdit 'Steiliau Dysgu' ar ddechrau Bl7 i weld pa fath o ddysgwyr ydynt. Wedi pob perfffformiad a asesir, mae gwerthusiad adeiladol ar lafar, wrth gwrs marc am sgiliau perfformio yn ogystal â lefel am ymdrech, hyder ac ymroddiad. Defnyddir strategaeth 2 seren a dymuniad gan geisio magu hunan hyder mewn syniadau, bod yn greadigol yn ogystal a'r sgliau perfformio.
Deall canlyniadau economaidd a moesegol y penderfyniadau ariannol personol y maent yn eu gwneud fel defnyddwyr e.e. Masnach Deg	Daearyddiaeth Addysg Grefyddol	8 9	Gweithio o fewn parau i gwblhau llyfryn gwybodaeth ar y thema 'Daearyddiaeth Siocled'. Mae Masnach Deg yn cael sylw yma. Mae'r disgyblion hefyd yn cael y profiad o brofi bywydau llafurwyr plant yn y wers 'Bagiau papur'. Diwrnod Masnach Deg ym mis Gorffennaf yn flynyddol drwy arweinid y ParchTom Defis
Sut i reoli eu materion ariannol personol yn fedrus a sylweddoli bod cynilo arian yn arwain at annibynniaeth ariannol.	Addysg Grefyddol ABCh	9 9	Credoau Cristnogol ac Iddewig ar y ffordd y dylir trin arian Addysg ariannol – trafod cyfrifon banc, cyflog, llog a bancio ar-lein
5.Datblygu cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd eang			
Datblygu ymdeimlad o gyfrifoldeb personol dros faterion lleol a byd-eang e.e. gwarchod bioamrywiaeth	Daearyddiaeth Addysg Grefyddol ABCh	7 8 9 8	Disgyblion yn cynnig datrysiadau i ddiogelu'r goedwig law mewn modd cynaliadwy. Disgyblion yn cynnig datrysiadau cynaliadwy i effeithiau twristiaeth ym Mallorca ac effeithiau llafur plant. Ein Byd

			Datblygu cynaliadw a dinasyddiaeth fyd eang – uned arbennig
Deall materion allweddol datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang e.e. newid hinsawdd	Daearyddiaeth Addysg Grefyddol	7 8 9 9	Disgyblion yn cynnig datrysiadau i ddiogelu'r goedwig law mewn modd cynaliadwy. Disgyblion yn cynnig datrysiadau cynaliadwy i effeithiau twristiaeth ym Mallorca ac effeithiau llafur plant. Ymholiad 'Gweithio gydag Eraill' ar Gynhesu Byd-eang. Maent yn ystyried y dulliau o leihau effeithiau cynhesu byd-eang. Ein Byd: Damcaniaethau am y Creu
Deall materion byd-eang sy'n bygwth y blaned	Addysg Grefyddol Daearyddiaeth	9 7 8 9	Stiwardiaeth Disgyblion yn cynnig datrysiadau i ddiogelu'r goedwig law mewn modd cynaliadwy. Disgyblion yn cynnig datrysiadau cynaliadwy i effeithiau twristiaeth ym Mallorca ac effeithiau llafur plant. Ymholiad 'Gweithio gydag Eraill' ar Gynhesu Byd-eang. Maent yn ystyried y dulliau o leihau effeithiau cynhesu byd-eang.
Sut y gall safbwyntiau gwahanol ar faterion byd-eang esgor ar wrthdaro	Daearyddiaeth Addysg Grefyddol	7 8 9 9	Disgyblion yn trafod safbwyntiau y grwpiau sydd o blaid ac yn erbyn datgoedwigo'r goedwig law. Disgyblion yn trafod safbwyntiau'r grwpiau sydd o blaid ac yn erbyn twristiaeth ym Mallorca. Disgyblion yn trafod effeithiau peryglon naturiol e.e. tsunami ar grwpiau gwahanol o bobl. Hefyd maent yn ystyried pwy ar ynysoedd y Maldives sy'n debygol o gael eu heffeithio gan lefel y môr yn codi o ganlyniad i newid hinsawdd. Datganiadau ar y Byd perffaith: trafodaeth a barn